

NYLONANDSTEEL

AF FINN JACKIE PETERSEN

Finn Olafsson (FO), som snart udgiver en ny CD med titlen "Acoustic Guitar 3", har haft en lang karriere i det danske musikliv. Han er især kendt for sin medvirken i rockgruppen ACHE (fra 1968 med bl.a. broderen Torsten Olafsson), sin karriere som komponist og akustisk guitarist (solo og sammen med Anders Roland) og for sin medvirken på omkring 150 pladeudgivelser, både som producent, el-guitarist og akustisk guitarist (fingerstyleguitarist eller finger-spilsguitarist*). Blandt de 150 udgivelser nævnes i flæng Pia Raugs første fire album, herunder LP'en med musik til Inger Christensens digtsamling, "Det", Anne Linnet, Jytte Pilloni, Anders Roland, Erik Grip, Kasper Søeborg og senest Tom Frederiksen. Desuden har han siden 1980 haft sit eget forlag, Musikforlaget Olafssongs, og fra 1983 også eget pladeselskab (www.olafssongs.dk) i samarbejde med broderen Torsten Olafsson.

DGS: Finn, tak fordi du ville stille op til dette interview. Du er jo pladeaktuel med en ny CD, "Acoustic Guitar 3", der – som du tidligere har nævnt over for mig – har en lidt mere klassisk tilgang end nogle af dine

tidligere CD-udgivelser. Jeg har forstået, at du – om jeg så må sige – har trådt dine barnesko med den klassiske guitar og senere selv underviste i klassisk guitar. Kan du fortælle lidt om, hvad der inspirerede dig til at begynde at spille guitar, hvilke klassiske komponister du især kastede din kærlighed på, og hvad du underviste i som klassisk guitarlærer? Modtog du i øvrigt selv guitarundervisning i teenage-årene?

FO: Min interesse for den klassiske guitar musik startede først nogle år efter, at jeg i 10-11 års alderen var begyndt at spille guitar. Min bror, Torsten, havde fået en klassisk Hopf, som jeg blev meget interesseret i. Han lærte mig de grundlæggende akkorder på den, akkorder som jeg også kunne bruge på min første elektriske guitar, som hurtigt blev min foretrukne. Vi havde begge lært at spille klassisk klaver, fra vi var små, men i 1963/64 var det den nye "pigtråds musik", der optog os. Bands som The Beatles, Rolling Stones, Kinks, Searchers, Animals etc. lavede noget musik, som vi syntes var spændende. Så det startede vi med at spille i vores orkester Voces. Jeg var totalt bidt af at spille guitar, og efter Voces spillede jeg i et bluesband, Mckenzie Set.

Interview med Finn Olafsson

Men allerede da jeg var 15 år gammel kom jeg med i Ache – igen sammen med Torsten. Det var banebrydende for mig. Vi komponerede vores egen musik, som både kunne være stram og gennemkomponeret, ofte i lange forløb, men som live også indeholdt improvisationer. Året efter, da jeg var 16 år, leverede vi musikken til to balletter med koreografi af Peter Schaufuss. Musikken blev indspillet på Ache's første plade, og udover el-gitaren indspillede jeg også sekvenser på klassisk guitar og på stålstrengs akustisk guitar. Der startede min nye interesse for akustisk guitar musik, som jeg i de efterfølgende år dyrkede mere og mere intenst. I 1971 gik det "originale" Ache i opløsning, og efter at Torsten og jeg havde forsøgt os med en akustisk version af Ache, hvor jeg primært spillede stålstrengs akustisk, gik jeg konsekvent i gang med at lære mig selv at spille klassisk guitar.

Jeg øvede i timevis på renæssancestykker, på barokstykker – ikke mindst Bach – og stykker fra romantikken af Sor, Carulli etc. Man får jo en masse forærende med det omfattende udvalg af guitarmusik, der findes. Jeg begyndte at undervise i det, jeg lige havde lært mig selv, og hurtigt var mit skema fyldt op alle ugens dage.

FOTO: HELLE KONGEVANG

Men det jeg syntes, og stadig synes, er at det allermost interessante, er at komponere musikken selv. Det er med min egen musik, jeg udfordrer mig selv mest – også sådan rent "guitaristisk". Så i 1975/76 stoppede jeg med at undervise, gendannede Ache med Hammond-organisten Peter Mellin, og startede sideløbende min solokarriere, som nu er den, jeg dyrker mest.

DGS: I din første nodeudgivelse (Acoustic Guitar, 1980) siger du, at stykkerne er skrevet for akustisk guitar, altså guitar med stålstreng, men at de også lader sig udføre på klassisk guitar med nylonstreng. Da jeg i begyndelsen af 80'erne anskaffede mig bogen, ejede jeg kun en klassisk guitar, og jeg kan kun bekræfte, hvad du sagde dengang. Man kan vist roligt gå ud fra, at meget af inspiratio-

nen til disse kommer fra de klassiske komponister, du lyttede til dengang, men vel også fra de fingerstyleguitarister, der var fremme i den periode (Graham, Renbourn, Grossman o.a.)?

FO: Ja, efter min "selvlæreperiode" med klassisk guitar begyndte jeg at overføre nogle af højrehåndsteknikkerne til stålstreng, som det kan høres på "Acoustic Guitar". Men for at få noget mere volumen og fylde i gitaren forsøgte jeg at spille med stålplektr på i, m og a fingrene i stedet for med neglene – og med et tommelfingerplektrum af plastik. Det var svært, og i starten var det lettest at spille mere faste mønstre, som man ofte bruger det i folk-guitarstilen. Men snart kunne jeg skrive og spille numre som "Courtesy" og "Rondo", som er meget inspireret af de klassiske kompo-

nister. De lader sig fint udføre på nylonstreng.

John Renbourn, som du netop nævner, var en stor inspirationskilde for mig. Han formåede at overføre den engelske renæssancemusik, ikke mindst med kompositioner af John Dowland, til stålstrengsgitaren. Jeg var også meget inspireret af Bert Jansch, som bragede igennem med Davy Graham's guitarnummer "Angie" – og af Renbourn og Jansch' samspil, både som duo og i "Pentangle". Og Jeff Beck som spillede "Greensleeves" på sit rockalbum "Truth". Det var musik som blandede de to musikverdener, den klassiske musik og den rytmiske musik.

DGS: Har du nogen forenemmelse af, i hvor høj grad disse stykker har været spillet af guitarister med nylonstrengeguitarer, evt. om de har været brugt på musikskoler og lign.?

FO: Jeg har mødt mange guitarlærere, som igennem mange år har benyttet mine stykker i deres undervisning – især dem fra "Acoustic Guitar" og "Acoustic Guitar 2". Mange af stykkerne klinger rigtig godt på nylonstreng. Jeg har faktisk også komponeret flere på nylonstreng og selv siden overført dem til stålstreng.

DGS: Kan du fortælle lidt om dine musikalske intentioner med den nye CD?

FO: Som den tredje i triologien af "Acoustic Guitar"

album, skulle 3'eren fortsætte linien fra de to første. Derfor skulle den primært bestå af solo-guitarstykker, som også fungerer godt på noder og i tabulatur. Som de to foregående, bliver denne nemlig også udgivet som nodebog med tabulatur og venstre- og højrehånds fingersætninger. Jeg spiller 12 bånd short-scale guitarer på en del af stykkerne. De er opstået / komponeret på 12-bånd Martin 0 og 00 guitarer, og min intention var, at guitarklangen skulle være blød – mere som lyden af nylonstrengene end af stål. Jeg valgte derfor at spille med ret slidte stålstrengene for at opnå dette – også for at undgå for meget squeeze-lyd. Jeg har indspillet albummet med nærmikrofon teknik, så hver en lille lyd, og mislyd, bliver opfanget – det er meget afslørende:-) Flere stykker er skrevet, mens min datter var alvorligt syg. Det var en svær periode, men det var også en periode, hvor vi havde håbet om, at hun ville overleve sygdommen.

Musikken fra den periode er ikke sørgelig, måske lidt melankolsk, og i flere stykker er der karakteristiske skift mellem mol og dur. Der er desuden to stykker, "Une Chanson pour Clavel", som jeg skrev til Jens Rømers bog- og CD-udgivelse "Mit liv med vin og musik" og "Une autre Chanson pour Clavel", som begge er af meget sydlandsk stemning. Desuden er der stykker, som er mere "rytmiske" i karakter, og jeg har

taget et stykke med af den amerikanske komponist Leonard Ellis, "The NRB Waltz", som jeg har arrangeret for guitar, og som er kendingsmelodi til radioprogrammet Nordic Roots and Branches, NRB, på en radiostation i Washington i USA.

DGS: Bortset fra de fleste af stykkerne i Acoustic Guitar og Sologuitar (1981), som er i normal stemning (EAD-GHE), bruger du i dine senere kompositioner en del forskellige omstemninger, både den måske mest berømte af dem alle, DADGAD (med Davy Graham som udlagt barnefader), og en række andre omstemninger. Er der nogen, du har en særlig forkærlighed for?

FO: For at skabe nogle anderledes klange, og for at få ny inspiration, har jeg gennem mange år arbejdet med forskellige omstemninger af guitaren. På den nye CD er der seks stykker, som danner en slags suite, hvor alle stykkerne er spillet i omstemningen EADF#HE. Her er det altså kun 3. strengen, som er stemt en halv tone ned. Denne omstemning kaldes vist også "renaissance-omstemning". Jeg finder denne omstemning meget interessant, for i den omstemning er det ikke bare muligt at spille i flere af de gængse guitar tonearter - C-dur undtaget - men også i både h-mol og H-dur. Og med den nedstemte G-streng, får guitaren en dejlig fyldig mellemtone. Der er to stykker

i DADGAD, en omstemning jeg også har benyttet meget - og to stykker i DADGHD, som jeg tidligere, især i mit samarbejde med Anders Roland, ofte stemte guitaren i. Slutteligt er "The NRB Waltz" det eneste stykke i normal guitarstemning.

DGS: På trods af omstemningerne, som jo godt kan være lidt af en udfordring for nylonstrenguitarister, da nylonstrengene er lidt længere om at sætte sig, er der efter min opfattelse mange af dine nyere kompositioner, der egner sig for klassisk guitar. Jeg har fra nodebogen til Video of the Month 2014 selv afprøvet Hamlet's Castle (DAD-GAE) og A Scent of Lavender (DGDGHD), men også Gina (i almindelig stemning) og mener, at det sagtens kan lade sig gøre at tilpasse disse stykker til klassisk guitar. Er du enig i den opfattelse?

FO: Ja, det er jeg helt enig i. Der er mange stykker, som egner sig godt til klassisk guitar.

Det er rigtigt, at nylonstrengene jo er længere tid om at sætte sig. Men den føromtalt renaissance-omstemning, EADF#HE, er meget enkel og taknemmelig for nylonstrengene.

Når jeg spiller koncerter, har jeg, netop på grund af de forskellige omstemninger, som regel 3-4 guitarer med, som står i hver sin omstemning. Men hvis jeg skal stemme om på en guitar, starter jeg altid

med at spille i den dybeste omstemning, f.eks i CGCG-HD, og derfra stemmer jeg op til f.eks DADGHD.

DGS: Assad-brødrene (Sergio og Odair Assad) har engang udtalt, at de som brødre hver især har en umiddelbar fornemmelse af, hvordan den anden broder bevæger sig frem i musikken. Har du i dit samarbejde med din broder, Torsten, samme fornemmelse?

FO: Ja, det er en nærmest symbiotisk tæthed, Torsten og jeg har i vores samspil. Men det er måske ikke så underligt, når man er vokset op sammen, har komponeret, arrangeret, spillet og oplevet så meget sammen i så mange år. Vi fejrede for to år siden vores 50 års live-jubilæum med en koncert på Copenhagen Guitar Show. Næste år kan vi fejre 50 året for vores første LP sammen, Ache's "De Homine Urbano", som netop er blevet genudgivet på vinyl. Det var den 6. genudgivelse af det album.

DGS: Umiddelbart kan jeg ikke se, at du har indspillet andre fingerstyleguitaristers kompositioner eller arrangeret aktuelle populære melodier for fingerstyleguitar. Foretrækker du udelukkende at spille egne kompositioner, eller sidder du nogle gange "i smug" og spiller andet end egne kompositioner?

FO: Jeg interesserer mig ikke længere for at spille

andre guitaristers kompositioner. Ikke siden "Angie" og "Greensleeves":-) Men hvem kan spå om fremtiden? Når jeg over mig nu, improviserer jeg og lader bare fantasien få frit spil. Nogle gange opstår der nye ting, som jeg optager som skitser, og som jeg arbejder videre med, hvis jeg får tid til det i dagene efter. Men på grund af mit arbejde i Olafssongs, i Musikforlæggerforeningen eller i Koda, hvor jeg har forskellige tillidsposter, eller hvis jeg skal ud at spille koncerter, så er der mange ideer, som aldrig når længere end til den optagemaskine, jeg har indspillet ideen på. Jeg skal også holde alle mine egne stykker nogenlunde opdaterede, øve dem jeg spiller live ekstra godt og forberede de nye stykker, som jeg påtænker at indspille senere. Jeg har ophobet en masse kompositioner, som jeg håber at nå at indspille de næste par år. Så der er ikke rigtigt tid til at spille det, andre spiller.

DGS: Jeg vil gerne høre lidt om, hvilke guitarer du bruger.

FO: Ved koncerterne spiller jeg primært på de danskbyggede Kehlet-guitarer. Jeg har designet min egen signature model sammen med guitarbyggeren Ole Kehlet. Det er en meget vellykket og stabil guitar med stor volumen, klarhed i alle toneområder, meget ren intonering, god spilbarhed – og så er den en fryd for øjet. Jeg har et par af dem og en del andre Kehlet model-

ler i forskellige træsorter. Men gammel kærlighed ruster ikke, og siden starten af 1970'erne har jeg spillet på C.F. Martin guitarer, som jeg har i mange forskellige størrelser, modeller og træsorter, short-scales og long-scales, 12-bånd og 14-bånd.

På "Acoustic Guitar 3" CD'en spiller jeg både på min Kehlet Signature model og på en helt ny Kehlet "Vienna" – en 12-bånd parlor-guitar, som Ole Kehlet og jeg også har haft i støbeskeen sammen. Desuden spiller jeg på forskellige Martin 00 og 000 modeller, OM-45 Golden Era og en ganske unik David W. Musselwhite OM-45 Deluxe.

DGS: Finn Olafsson, tak fordi du ville stille op til dette interview. Vi glæder os til Acoustic 3. ■

*Denne definition fra Wikipedia dækker vist ganske godt, hvad der forstås ved fingerstyle guitar: "Fingerstyle guitar is the technique of playing the guitar by plucking the strings directly with the fingertips, fingernails, or picks attached to fingers, as opposed to flatpicking (plucking individual notes with a single plectrum, commonly called a "pick"). The term "fingerstyle" is something of a misnomer, since it is present in several different genres and styles of music—but mostly, because it involves a completely different technique, not just a "style" of playing, especially for the guitarist's picking/plucking hand. The term is often used synonymously with fingerpicking, although fingerpicking can also refer to a specific tradition of folk, blues and country guitar playing in the US".